

Ved Siden af denne Aftenskole paa Landet og i Købstæderne kan nævnes den Fortsættelsesskole, vi have i København. Den har sidste Vinter samlet 4,000 Elever, og Københavns Kommune har uden noget som helst Tilskud fra Statens Side herpaa ofret 100,000 Kr. eller gennemsnitlig 25 Kr. pr. Elev. For denne Skoles Vedkommende har man en Statistik over Elevantallet ved Skolens Begyndelse og ved Skolens Slutning, og det viser sig, at disse 4,000 er Elevtallet ved Begyndelsen, men ser man paa Elevtallet den 30. April, da Skolen slutter, stiller Forholdet sig saaledes, at Tallet er gaaet ned med 37 pCt., nemlig med 45,6 pCt. for de mandlige og 30,4 for de kvindelige Elevers Vedkommende. Som Helhed er Resultatet af Aftenskolen ret trist, det er sikkert kun et lille Udbytte, Eleven faar ud af denne Undervisning, men de Ofre, der bringes for den, ere ganske vist ogsaa kun smaa.

Saa have vi de tekniske Skoler. De have sidste Vinter været besøgte i København af 3,300 Elever og ude paa Landet af 15,000 Elever. Til disse yder Staten et betydeligt større Bidrag, nemlig gennemsnitlig 24 Kr. pr. Elev eller i alt 437,000 Kr. Undervisningstiden ligger om Aftenen, og mange Gange slutter Undervisningen først Kl. 9 $\frac{1}{2}$ eller Kl. 10. Der klages, og sikkert med Rette, over, at Eleverne møde trætte og uoplagte. Det er ikke saa underligt; naar en Elev har tilbragt sin Dag i et Værksted eller i en Fabrik, er en saadan Elev ikke oplagt til at sidde paa Skolebænken om Aftenen.

Den tredie Form for Ungdomsskoler i vort Land er Højskolen. Denne Skole har i Modsætning til de andre Dagundervisning, og den har endvidere det Fortrin, at den kan samle sine Elever udelukkende om Skolegerningen, idet Eleverne tilbringe 5—6 Maaneder samlede paa en Højskole. Vi have af Højskoler 100 — jeg slaar Folkehøjskoler og Landbrugs-skoler sammen —, men Elevantallet er ikke stort. Det har sidste Aar udgjort i alt 8,300, Karle og Piger. Det er en ret betydelig Støtte, der fra Statens Side ydes til Højskolerne, nemlig 470,000 Kr. eller gennemsnitlig 58 Kr. pr. Elev. Eleverne i disse Skoler ere i en mere moden Alder; 93 pCt. af Højskolernes og Landbrugs-skolernes Elever ere over 18 Aar. Det er beklageligt, at denne Undervisning kun kommer en saa ringe Del af Landets Ungdom til gode. Af de 8,300 Elever er

over Halvdelen Børn [af Gaardmandsstanden.

Som den fjerde Form for Skoler for Ungdommen skal jeg nævne Handelsskoler, som i Købstæderne samle 6,200 Elever. De støttes fra Statens Side med et Beløb af 12 Kr. gennemsnitlig pr. Elev. Ogsaa deres Undervisningstid er henlagt til Aftentimerne. — Som en femte Form for Ungdomsskoler vil jeg derefter nævne Efterskolerne, af hvilke vi kun have ganske faa, nemlig i alt 27, som ere spredte over forskellige Dele af Landet. De have samlet 1,000 Elever, og Staten har hertil ydet en Støtte af 12,000 Kr., det vil sige gennemsnitlig 12 Kr. pr. Elev. — Til disse fem Former af Ungdomsskolerne maa saa naturligvis endvidere føjes den studerende Ungdom, der i Almindelighed afslutter sin Undervisning med en Eksamen, og endvidere den Ungdom, som faar Undervisning i specielle Fag, saaledes de, der faa Undervisning i Gymnastik, Sløjd, Husfid, Husgerning og Madlavning.

Naar jeg har nævnt dette, tror jeg at have nævnt alle de Former for Undervisning, som gives til dansk Ungdom, og hvis jeg vil samle det hele, vil det se saaledes ud: Aftenskolerne have 28,000 Elever og faa en offentlig Understøttelse af 76,000 Kr., hvoraf Staten yder 37,000 Kr. eller ca. 1,33 Kr. pr. Elev, de tekniske Skoler have 18,000 Elever med en offentlig Understøttelse af 437,000 Kr. eller 24 Kr. pr. Elev, Højskolerne have 8,300 Elever med 470,000 Kr. offentlig Understøttelse, altsaa 58 Kr. pr. Elev, Handelsskolerne have 6,200 Elever med 73,000 Kr. offentlig Understøttelse eller 12 Kr. pr. Elev, og endelig Efterskolerne med 1,000 Elever og 12,000 Kr. i offentlig Understøttelse, altsaa 12 Kr. pr. Elev. Hertil kan føjes den københavnske Fortsættelsesskole med sine 4,000 Elever og 100,000 Kr. offentlig Understøttelse, altsaa 25 Kr. pr. Elev. Dette giver tilsammen 65,500 unge Mennesker af begge Køn, som faa Undervisning, og de offentlige Midler, som anvendes hertil, udgør 1,168,000 Kr.

Men naar man saa vil undersøge, hvor mange der ikke faar Undervisning, stiller Forholdet sig paa følgende Maade: Der udskrives hvert Aar ved 14-Aars Alderen 60,000 Dreng og Piger af de danske Skoler. Det giver for de 4 Aldersklasser fra 14 til 18 Aar 240,000 unge Mennesker. Heraf faar højt regnet en Trediedel eller 80,000 Undervisning, medens over 150,000 ingen Undervisning faa og altsaa maa hjælpe sig med den Under-